

**Toiminta- ja
taloussuunnitelma 2015**

Sisältö

1 Yleistä	3
2 Lasten ja nuorten liikunta	7
3 Kunto- ja terveysliikunta	9
4 Seuratoiminta	11
5 Markkinointi ja viestintä	13
6 Koulutus	15
7 Hallinto, henkilöstö ja talous	17
8 Lähteet	19

ESLUn alueella on

- 29 kuntaa
- 1,5 milj. asukasta
- 3 500 urheiluseuraa
- 150 000 vapaaehtoista seuratoimijaa

1 Yleistä

Etelä-Suomen Liikunta ja Urheilu ry, ESLU, on alueellinen liikuntajärjestö, joka tuottaa liikuntapalveluita ja kehittää niitä yhdessä valtakunnallisten kumppaneiden kanssa. Tärkeimmät kumppanit paikallistasolla ovat urheiluseurat ja kunnat.

Kaikista Suomen urheiluseuroista reilu kolmannes ja kunnista vajaa kymmenes toimii ESLUn alueella (Suomen Kuntaliitto 2010). Valtakunnallisella tasolla tärkeimpiä yhteistyötahoja ovat opetus- ja kulttuuriministeriö, muut aluejärjestöt ja Valtakunnallinen liikunnan organisaatio, Valo.

ESLU tekee Valon kanssa tiivistä yhteistyötä yhteisesti sovittujen valintojen pohjalta. Lisäksi yhteistyötä tehdään jäsenjärjestöjen ja muiden kansalaisjärjestöjen sekä yhteistyökumppaneiden kanssa, joilla on samansuuntaiset tavoitteet.

ESLU kehittää toimintaansa alueellaan olevien tarpeiden mukaan toimien erityisesti jäsentensä edunvalvonta-, yhteistyö-, kehitys- ja palveluorganisaationa. Toiminnan keskeisenä painopisteenä on seura- ja kansalaistoiminnan elinvoimaisuuden tukeminen ja vahvistaminen.

ESLU toimii osana laajaa yhteistyöverkostoa ja edistää seurojen sekä muiden paikallistason liikuntatoimijoiden onnistumisen edellytyksiä.

Seuroissa tehtävä vapaaehtoistyö on suomalaisen liikuntakulttuurin peruspilari, jota ESLU toiminnallaan alueellisesti tukee.

Vapaaehtoisten rinnalle on tullut ja tulee enenevässä määrin palkattuja seuratyöntekijöitä, joille ESLU myös tarjoaa palveluitaan. Palkattu työntekijä ei korvaa vapaaehtoistyötä tai vähennä sen arvoa, vaan antaa vapaaehtoisille mahdollisuuden keskittyä olennaiseen.

ESLU vahvistaa rooliaan seuroille ja pai-

kallisille toimijoille tarjottavien palveluiden kehittämisessä.

Liikunnan ja urheilun eri toimijoiden osaamisen kehittäminen ja vuorovaikutuksen lisääminen ovat tärkeitä osia paikallistason liikunnan ja urheilun tukemisessa.

Myös yhteistyö kuntien kanssa saa vuonna 2015 yhä merkittävämmän roolin. ESLUn päämääränä on seurojen ja muun paikallisen liikuntatoiminnan edistäminen ja hyvinvoinnin kehittäminen niin, että perustason toiminnat kehittyvät, seuroilla on entistä paremmat onnistumisen eväät ja seurojen yhteiskunnallinen arvostus kohoaa.

Alueellisten palvelukeskusten rakentaminen Valon johdolla on käynnissä ja ESLU on mukana prosessissa aktiivisesti. ESLU vastaa yhdessä pääkaupunkiseudun urheiluakatemia Urhean kanssa metropolialueen alueellisen palvelukeskuksen pilottihankkeen vetämisestä. Hanke toteutetaan olemassa olevin resurssein.

1.1 Toiminta-alueen erityispiirteet ja haasteet

ESLUn toiminta-alueeseen kuuluu 29 eteläsuomalaista kaupunkia ja kuntaa, jotka sijaitsevat maamme metropolialueella.

Toiminta-alueella on erityinen rooli koko Suomessa, sillä se on Suomen taloudellinen, liikenteellinen, sivistyksellinen ja hallinnollinen keskus.

Lähes 1,6 miljoonan asukkaan alueella tapahtuu 34 prosenttia koko maan investoinneista. Uudenmaan bruttokansantuote ja palkansaajakorvaukset ovat asukasta kohden 32 prosenttia ja investoinnit 19 prosenttia korkeammat kuin koko maassa keskimäärin. (Uudenmaanliitto 2013.)

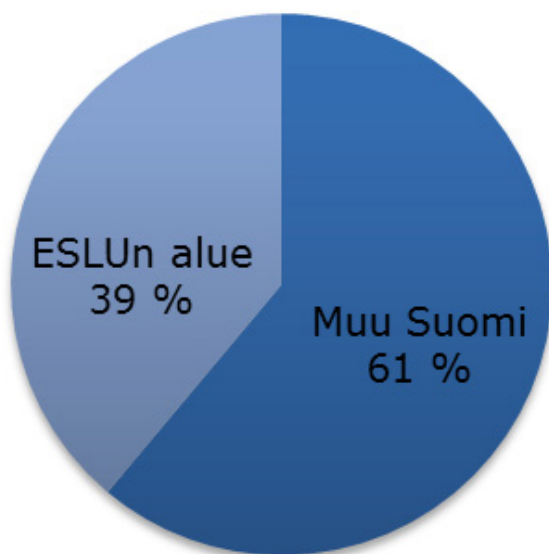
Tällä hetkellä alueella asuu 28,6 prosenttia koko maan väestöstä. Koko maan

työllisistä Uudenmaan osuus on 32,5 prosenttia ja tehdyistä työtunneista 31,6 prosenttia. Väestön ennustetaan kasvavan Uudellamaalla noin 180 000 asukkaalla vuoteen 2030 mennessä. Nopeinta kasvua ennustetaan Siuntioon, Sipooseen ja Kauniaisiin. (Tilastokeskus 2013.)

Luonnollisen väestönkasvun lisäksi alueen väestönkasvu perustuu erityisesti maahanmuuttajien määrän kasvuun. Maahanmuuttajien määrän arvioidaan kasvavan nykyisestä 100 000:sta noin 250 000 vuoteen 2030 mennessä. Suurin osa maahanmuuttajaväestöstä keskittyy pääkaupunkiseudulle.

Väestönkasvun lisäksi alueen ikärakenne poikkeaa monessa suhteessa koko maasta. Uudellamaalla työikäisten ikäluokkien osuudet ovat kokonaisuudessaan suuremmat kuin koko maassa. Vastaavasti 50 ikävuodesta alkaen ikäluokkien suhteelliset osuudet ovat pienemmät kuin koko maassa. (Uudenmaanliitto 2013.)

Väestön lisäksi myös urheiluseurojen määrä alueella on suuri. Suomessa on noin 9 000 liikunta- ja urheiluseuraa tai muuta liikuntaa järjestävää yhdistystä (SLU 2010). Näistä noin 3 500 toimii ESLUn alueella.

Kuvio 1. Urheiluseurojen määrä Suomessa.

Kuntien palvelutuotannon ja samalla kuntatalouden haasteita ovat väestön ikääntyminen, tuottavuuden nostaminen sekä palvelurakenteiden kehittäminen. Nämä haasteet on otettava huomioon myös ESLUn toiminnassa.

Uusimaa-ohjelma linjaa maakunnan vision ja valinnat. Metropolialueen kilpailukykyä edistetään yleisesti muun muassa valmistelemalla ja toteuttamalla metropolipolitiikan aiesopimuksia. ESLU seuraa näitä suunnitelmia oman toimintansa suunnittelussa.

ESLU vahvistaa liikunnan edunvalvojan roolia näissä metropolialueen erilaisissa selvityksissä, hankkeissa ja ohjelmissa ottamalla osaa hankkeiden valmistelutyöhön sekä antamalla niistä lausuntoja.

Asukkaille metropolialue ja erityisesti Helsingin seutu on yhtenäinen alue. Työssäkäynti, opiskelu, vapaa-aika ja palvelujen käyttö eivät tunne kuntarajoja. Kaupungeille ja kunnille on entistä tärkeämpää muodostaa yhteinen näkemys elinvoimaisesta seudusta. Tämä näkyy myös liikunnan ja urheilun järjestötoiminnassa.

Ihmisten arjen valintoihin ja esimerkiksi seuratoiminnan vapaaehtoistyöhön vaikuttaa oleellisesti käytettävissä oleva vapaa-aika. Metropolialueella käytetään jo pelkästään päivittäiseen työmatkaan aikaa reilusti enemmän kuin muualla Suomessa. Työmatkoihin käytettävä aika on noin 80 minuuttia päivässä ja se kasvaa jatkuvasti.

Seuratoiminnassa suuri haaste on liikuntapaikkojen ja -tilojen riittämättömyys ja niiden saaminen tehokkaaseen käyttöön. Urheiluseurat eivät pysty ottamaan vastaan kaikkia halukkaita harrastajia.

1.2 Yhteistyö

ESLU tekee yhteistyötä jäsenten ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa, joilla on samansuuntaiset tavoitteet. ESLUn toiminta-alue muodostuu Uudenmaan liiton alueen 26 kunnasta. Lisäksi alueeseen

kuuluu Janakkala, Loppi ja Riihimäki. ESLU toimii siis 29 kunnan alueella.

ESLUn yhteistyö Uudenmaan liiton kanssa jatkuu. Lisäksi ESLU kuuluu edelleen Maakunnan yhteistyöryhmään (MYR). Yhteistyöryhmä on keskustelufoorumi maakunnan kaikissa kehittämiskysymyksissä. Se luo perustaa Uudenmaan edunvalvonnalle, ohjaa kuntaresursseja sekä määrittelee valtionhallinnon aluekehittämishankkeet ja linjaukset.

ESLUn rooli MYR:ssä on toimia alueellisena liikunnan ja hyvinvoinnin asiantuntijana sekä ennen kaikkea alueella toimivien liikuntajärjestöjen toiminnan edistäjänä ja edunvalvojana.

ESLUn yhteistyö aluehallintoviranomaisen AVI:n kanssa jatkuu. AVI vastaa väestön hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn vahvistamiseen liittyvistä tehtävistä. AVI:n liikuntatoimen tavoitteena on alueellisesti edistää väestön liikunnallista elämäntapaa, hyvinvointia, terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä elämänkaaren eri vaiheissa. ESLU on edustettuna alueellisessa liikuntaneuvostossa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, ELY:n, kanssa yhteistyötä tehdään muun muassa Liikkumaan!-hankkeen osalta.

Vuonna 2015 liikunnan aluejärjestöiden tiivis yhteistyö jatkuu. "Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi" -hanke eli URPO-hanke jatkaa toimintaansa kaikkien liikunnan aluejärjestöjen rahoittamana vuonna 2015. Nykypäätöksellä URPO-hanke jatkuu 31.12.2016 asti. Hankkeessa alueilla on yksi yhteinen työntekijä. URPO-hankkeen kärkinä vuonna 2015 ovat Liikunnan aluejärjestöjen hanketoiminnan edistäminen, alueiden yhteisten asioiden edistäminen ja yhteinen varainhankinta.

Vuonna 2015 yhteistyötä jatketaan Sokos-hotellien kanssa. Lisäksi Valo/OK:n kanssa pyritään jatkamaan hanketoiminnan edistämiseen liittyvää hanketta.

Lisäksi ESLU tiivistää yhteistyötä pääkaupunkiseudun urheiluakatemia, Urhean, kanssa. ESLU jatkaa edelleen yhteistyötä Asianajotoimisto Legistum Oy:n ja Oy Viking Line Ab:n kanssa.

1.3 Strategiset valinnat

ESLUn strategisena valintana on reagoida jatkuvasti muutuvaan toimintaympäristöön. Toimintaympäristön muutosta seurataan tarkasti ja itsearviointia tehdään ottaen huomioon valitut painopistealueet. ESLUn strategia päivitetään ja uudistetaan toimintavuonna.

1.4 Toiminnan johtolinjat – ESLU alueensa osajana

ESLUn toimialat ovat lasten ja nuorten liikunta, kunto- ja terveysliikunta sekä seura- ja järjestötoiminta.

ESLU on monipuolinen seura- ja liikuntatoiminnan edistäjä ja yhteistyön koordinoija toimien

- metropolialueen liikunnan ja urheilun verkoston rakentajana,
- koulutustoiminnan kehittäjänä ja koordinoijana,
- seura- ja liikuntatoiminnan puolestapuhujana ja edunvalvojana sekä
- liikunnan palvelujärjestönä.

ESLUn päämääränä on jäsenseurojen ja muun paikallisen liikuntatoiminnan hyvinvointi. Siksi ESLU tarjoaa osaamistaan ja liikunnan asiantuntemustaan edellä mainittujen organisaatioiden toiminnan kehittämiseksi ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi.

1.5 Toiminnan painopisteet

ESLUn toiminnan painopisteitä ovat

- metropolialueen liikunnan, urheilun ja seuratoiminnan kehittäminen paikallistasolla sekä
- osaamisen kehittäminen ja laadullisuus kaikessa toiminnassa.

1.6 Arvot

ESLU on helposti lähestyttävä, ajassa mukana oleva, laadukas asiantuntija ja yhteistyökumppani, joka toteuttaa liikuntajärjestöjen yhteisiä eettisiä periaatteita.

- **Helposti lähestyttävä**
- **Ajassa mukana oleva**
- **Laadukas asiantuntija ja yhteistyökumppani**

olemassa olevaan lainsäädäntöön sekä erilaisiin kansainvälisiin sopimuksiin ja säännöstöihin. Ennen kaikkea eettiset periaatteet ovat kuitenkin arvovalintoja, joita tehdään päivittäin liikunnan ja urheilun arjessa. Reilu Peli on kaikkien liikunnan ja urheilun toimijoiden oikeus ja velvollisuus. (Valo 2014.)

1.7 Yhteiskuntavastuu

Eettinen kasvatustyö ja Reilun pelin periaatteet sisältyvät läpileikkauksena kaikkien ESLUn toimintaan.

Reilu peli on liikuntajärjestöjen yhteinen kuvaus liikunnan ja urheilun hyvästä toiminnasta ja se pitää sisällään yhteisesti sovitut eettiset periaatteet: tietoisemmin, vastuullisemmin, kestävämmiin.

Urheiluyhteisön Reilun Pelin ihanteet sisältävät viisi pääperiaatetta:

1. Jokaisen tasavertainen mahdollisuus liikuntaan ja urheiluun
2. Vastuu kasvatuksesta
3. Terveysten, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen
4. Rehellisyys ja oikeudenmukaisuus
5. Luonnon kunnioittaminen ja kestävään kehitykseen pyrkiminen

Eettiset periaatteet pohjautuvat osin

2 Lasten ja nuorten liikunta

Lasten ja nuorten liikunnassa ESLUn tavoitteena on tarjota monipuolisia työvälineitä lasten ja nuorten liikuntaa järjestäville tahoille toiminnan kehittämiseksi.

Tällaisia liikuntaa järjestäviä organisaatioita ovat kunnat ja urheiluseurat. Tavoitteena on myös vaikuttaa lasten liikunnan toimintaedellytyksiin ja olosuhteisiin. Työtä tehdään koulutuksen, konsultoinnin ja viestinnän avulla kuntakohtaisesti.

Metropolialueen erityispiirteet tuovat ESLUn lasten ja nuorten liikunnan suunnittelu-, kehittämis- ja toteutustyöhön erityisiä haasteita.

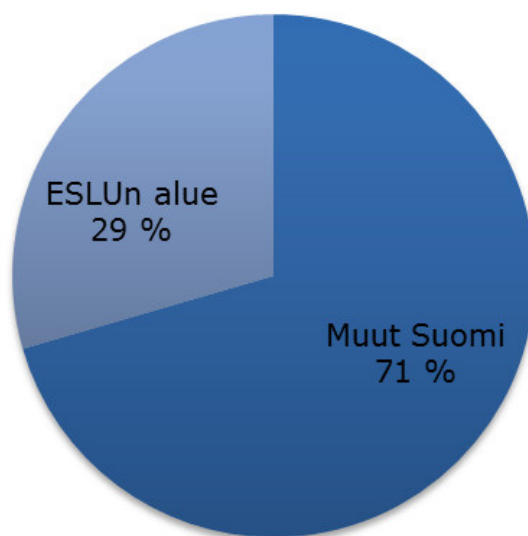
Lasten liikunnan määrän väheneminen, yksipuolistuminen ja toisaalta liikuntaharrastusten kustannusten nousu ovat suuria haasteita niin yleisen liikunnallisuuden kuin suomalaisen huippu-urheilunkin näkökulmasta.

Lasten ja perheiden arjen aikataulut ovat usein haasteellisia. Urheilun suorituspaikat ovat monesti iltapäivisin tyhjiä, kun taas iltaisin samoista vuoroista kamppailevat useat eri käyttäjäryhmät.

Metropolialueen urheilun ja liikunnan toimijat ovat valinneet laajan keskustelun tuloksena yhteiseksi tavoitteekseen lasten liikunnan lisäämisen sekä lasten terveellisten elämäntapojen ja paremman arki-rytmin tukemisen.

Lähes kaikki ESLUn toimialueen kunnat ovat kasvavia. Vuonna 2013 Uudellamaalla oli 592 peruskoulua, joissa opiskelee 154 140 lasta ja nuorta. Lisäksi esiopetuksessa Uudellamaalla vuonna 2013 oli 17 340 lasta (Tilastokeskus 2013.)

Kaikista maamme alle 14-vuotiaista lapsista ESLUn alueella on 29 prosenttia (262 194) (Tilastokeskus 2012).

Kuvio 2. Alle 14-vuotiaiden määrä Suomessa vuonna 2012.

ESLUn kumppani lasten ja nuorten liikunnan edistämiseksi on Valo ry, jonka kanssa yhteistyössä pyritään edistämään fyysisen aktiivisuuden lisäämistä koulupäivän aikana sekä kehitetään lasten ja nuorten liikunnan laatua.

2.1 Toiminnan painopisteet

Keskeisimmät painopisteet lasten ja nuorten liikunnan toiminnassa ovat metropolialueen liikunnan ja urheilun toimintaedellytysten kehittäminen ja osaamisen lisääminen.

1. Metropolialueen liikunnan ja urheilun toimintaedellytysten kehittämiseksi paikallistasolla

- tuetaan päivittäisen liikunnan lisäämistä,
- vaikutetaan yhteistyön sujuvuuteen ja vuorovaikutuksen lisääntymiseen
- tuetaan seuratoiminnan kehittämisprosesseja.

2. Osaamisen lisäämistä toteutetaan

- koulutuksella, neuvonnalla ja opastuksella.

2.2 Koulutus

ESLU järjestää kaikkia koulutuskokonaisuuksia avoimina, tilauksesta sekä räätälöityinä lasten ja nuorten liikunnan laadun kehittämiseksi.

ESLU järjestää:

- 1-tason valmentaja- ja ohjaajakoulutusta ja Terve Urheilija -koulutuksia lähinnä urheiluseuroissa toimiville ohjaajille ja valmentajille,
- lasten liikunnan täydennyskoulutusta perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle,
- liikuntakoulutusta nuorille (vertaisohjaajakoulutus) sekä
- seurakoulutusta

2.3 Hankkeet

• Liikkumaan!-hanke

Hanke tähtää lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn ja varhaiseen puutumiseen sekä osallisuuden ja liikkeen lisäämiseen. ESLU on saanut Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ohjelmasta hankerahoitusta vuosiksi 2013–2014. Liikkumaan!-hankkeelle haetaan jatkoaikaa toukokuun loppuun 2015. Hankkeessa on mukana osatoteuttajana Valo ry sekä kumppanina Liikkuva koulu -ohjelma.

• Vammaisurheilun ja -liikunnan aluehanke

Liikunnan aluejärjestöt ja VAU aloittivat yhdessä kolmivuotisen (2013–2015) Vammaisurheilun ja -liikunnan aluehankkeen. Tarkoituksena on antaa urheiluseuroille työvälineitä erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten toiminnan järjestämiseen. Vuonna 2015 ESLU jatkaa VAU-työpajakoulutusten järjestämistä.

• Lisää Liikettä Arkeen! -hanke

Hankkeella viedään varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset ja iäkkäiden liikunnan kansainväliset terveysliikuntasuosituksukset tehokkaammin käytännön tasolle.

Hankkeella kehitetään elämänkulun eri vaiheissa toimivien organisaatioiden toimintakulttuureja fyysistä aktiivisuutta ja liikuntaa suosiviksi. Hanke kohdistuu varhaiskasvatukseen ja ikääntyneille suunnattujen palvelujen toiminnan kehittämiseen ja arjen aktivointiin. Hankkeelle on haettu Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeavustusta 67 000 OKM:stä. Hankkeesta ei ole rahoituspäätöstä.

2.5 Leirit ja tapahtumat

Sporttileirejä järjestetään kuntien, urheiluseurojen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Vuonna 2015 ESLU järjestää Hyvinkäällä kaksi leiriviikkoa yhteistyössä kaupungin ja Elämäni Sankari ry:n kanssa sekä yhden leirin Tuusulan kunnan kanssa.

Leirit järjestetään päiväleireinä. Lapsilla ei tarvitse olla aikaisempaa kokemusta liikunnasta.

Keskeistä toiminnassa on leikinomaisuus ja tasavertaisuus, jolloin jokainen leiriläinen voi kokea onnistumisen elämyksiä. Vammaisurheilun aluehankkeen myötä tuodaan leireille matalan kynnyksen liikuntatoimintaa mukaan. Kumppanina toimii Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry.

2.6 Viestintä

ESLU viestii alueensa urheiluseuroille lasten ja nuorten liikuntaan liittyvistä ajankohtaisista asioista sähköisesti. Toimialan tunnettavuutta vahvistetaan kuntien päättäjille, lasten ja nuorten liikunnan toteuttajille sekä alueen liikuntaa järjestäville seuroille.

ESLU toimittaa kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän:

- varhaiskasvatuksen liikunnan aluetiedotteen sekä
- perusopetuksen henkilöstölle, aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajille ja kerhotoimijoille suunnatun kouluikäisten liikuttajien uutiskirjeen.

3 Kunto- ja terveystoiminta

Aikuisliikunnan vahva perusta löytyy liikuntajärjestöjen yhteisestä visiosta: Suomi on maailman liikkuvin urheilukansa 2020.

Eteläsuomalaisissa urheiluseuroissa liikkuu noin 15 prosenttia alueen aikuisväestöstä. Seurojen jäsenistöstä reilusti yli puolet on aikuisia. Tässä kohderyhmässä löytyy myös monella lajilla merkittävä kasvupotentiaali.

ESLU auttaa urheiluseuroja luomaan uusia käytäntöjä ja toimintatapoja yhteistyössä asiantuntevan toimijaverkoston, yhteistyölajiliittojen ja Valon kanssa.

ESLUn aikuisliikuntatyön missio on tukea urheiluseurojen kehittämistä aikuisliikunnan vahvoiksi toimijoiksi. Vuonna 2015 innovoidaan seurojen kanssa uusia toimintatapoja aikuisten aktivointiin työyhteisöliikunnan kautta. Tärkeitä kumppaneita ovat alueen kunnat, apteekit ja Kunnossa kaiken ikää -ohjelma.

3.1 Toiminnan painopisteet

Aikuisliikunnan tavoitteena ovat paikallistoimijoiden osaamisen sekä yhteistyön sujuvuuden ja vuorovaikutuksen vahvistaminen metropolialueella.

Tavoitteen saavuttamiseksi ESLU:

- tukee liikkumisen lisäämistä,
- vahvistaa paikallista liikuntatarjontaa ja paikallistoimijoiden vuorovaikutusta,
- nostaa aikuisliikunnan osaamisen tasoa, urheiluseuroissa ja työyhteisöissä,
- välittää tietoa, osaamista ja liikunnan iloa tiedotuksen, neuvonnan, koulutusten ja kohtaamisten kautta.

Urheiluseuroissa arvioidaan liikkuvan noin 883 000 suomalaista: 3–18-vuotiaita 424 000 ja 19–69-vuotiaita 459 000. (Kansallinen liikuntatutkimus 2009–2010.)

3.2 Kunnossa kaiken ikää -ohjelma (KKI)

ESLU toimii Kunnossa kaiken ikää -ohjelman alueellisena asiantuntijana vahvistaen ohjelman tunnettuutta ja sen eri tapahtumien ja materiaalien hyödyntämistä. Lisäksi ESLU organisoii vuosittain asiantuntijaseminaareja ja terveystoimintatapahtumia yhteistyössä KKI:n ja tämän kumppaneiden kanssa.

KKI

KKI-työn tavoitteena on liikkeen lisääminen. Onnistumisen avaimia ovat verkostoituminen ja yhteistyö, jota jatketaan kuntien liikunta- ja terveystoimien, Soveli ry:n, lajiliittojen ja urheiluseurojen kanssa.

3.3 KKI-työn painopisteet

Toiminnan painopisteet KKI-työssä ovat:

1. Paikallisen liikuntaneuvonnan kehittäminen ja neuvojen tukeminen.
2. Matalankynnyksen liikuntatoimijoiden osaamisen vahvistaminen.
3. Tiedonvälittäminen ja vuorovaikutuksen vahvistaminen paikallistasolla.
 - Liikuntaneuvonta

Vuonna 2015 ESLU järjestää liikuntaneuvonnan kehittämis- ja asiantuntijaforumit sekä verkostotapaamisia kuntien liikuntaneuvojille.

- SuomiMies Seikkailee

Konsepti innostaa miehiä liikkeelle. Yhtenä keinona ovat SuomiMiehen kuntotestit, joita ESLU tekee alueellaan tilauksesta.

- Liikkujan Apteekki

ESLU jalkauttaa Liikkujan Apteekki -toimintamallia, jossa tuodaan terveyslääkärin apteen arkeen ja osaksi asiakasneuvontatilanteita. ESLU tekee Liikkujan Apteekki -starttikäyntejä ja järjestää tapahtumapäiviä sekä kouluttaa apteekkien henkilökuntaa.

- Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ja ESLUn yhteistyö käynnistyy ja keskittyy koulutuksen ja tiedon levittämiseen

3.4 Liikettä työelämään

Työyhteisöliikunnan tavoitteena on hyvien käytäntöjen kehittäminen yhteistyössä KKI-ohjelman ja Valon kanssa. Työyhteisöliikunnan edistämiseksi ESLU nostaa voimakkaasti esiin urheiluseurojen potentiaalisen työyhteisöjen liikunnan ja hyvinvoinnin edistäjänä.

Vuonna 2015 ESLU edistää työyhteisöjen hyvinvointia ja henkilöstön aktiivisuutta kolmella eri tavalla:

1. Strateginen suunnittelu ja liikuntaohjelman työstö
Työpaikan strategisia valintoja ja käytännön toimenpiteitä kartoitetaan Valon Aktiivisen Työpaikan Sertifiointiprosessin avulla.
2. Liikkumaan aktivointi ja yhdyshenkilöiden koulutus
Aktivointitoimenpiteiden ja koulutuksen tavoitteena on varmistaa työpaikan tarjoamien liikuntamahdollisuuksien vetovoimaisuus.
3. Kuntotestaus ja elämäntapaohjaus
Kuntotestausta voi käyttää sekä yksilön että laajemman kohderyhmän innostajana.

3.5 Koulutus

ESLU vastaa aikuisten kunto- ja terveyslääkärin liikunnan 1-tason ohjaaja- ja valmentajakoulutuksen eli Liikuttajakoulutuksen toteuttamisesta alueellaan. Lisäksi ESLU

järjestää erilaisia teema- ja virikekoulutuksia, luentoja sekä räätälöityjä tilauskoulutuksia.

3.6 Hankkeet

- **Urheiluseuroista aikuis- ja työyhteisöliikunnan osajia**

Hankkeen tavoitteena on rakentaa aikuisten liikuntaan ja työyhteisöliikuntaan soveltuvia paikallisia liikuntapalveluita seuroissa. Toimintatapana on verkostotyö, jossa innovoidaan uutta ja jaetaan osaamista. Hanketta hallinnoi ja koordinoi ESLU. Mukana yhteistyössä on Suomen Aikuisurheiluliitto, Suomen Nyrkkeilyliitto, Suomen Salibandyliitto, Suomen Suunnistusliitto ja Suomen Uimaliitto. Vuonna 2014 käynnistyneelle KKI-ohjelman rahoittamalle hankkeelle suunnitellaan jatkoa.

- **Urheillen terveyttä seurassa**

ESLUIlla on aktiivinen rooli Valo ry:n hallinnoimassa Liikunnallisen elämäntavan valtakunnallisessa kehittämishankkeessa, jossa on mukana myös kahdeksan lajiliittoa. Hankkeella ei vielä ole rahoituspäästöä.

- **Sports Club for Health**

ESLU on kumppanina mukana Valo ry:n koordinoimassa kansainvälisessä Sports Club for Health -hankkeessa. Hankkeella ei vielä ole rahoituspäästöä.

3.7 Viestintä

ESLU tiedottaa kohderyhmiään aktiivisesti KKI-ohjelman henketuista, kampanjoista ja tapahtumista. Työyhteisöliikunnan teemoja nostetaan säännöllisesti esiin ESLUn verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Liikkujan Apteekkeille lähetetään sähköinen uutiskirje kaksi kertaa vuodessa.

4 Seuratoiminta

ESLUn tavoitteena on laadukkaasti toimiva urheiluseura. Seuratoiminnan lähtökohtana on paikallinen näkökulma – kulttuuri, paikalliset olosuhteet ja toimintaympäristö.

Seuratoiminnan laadun kehittämiseksi ESLU kouluttaa, kehittää, konsultoi ja sparraa seuroja vastaamaan liikunnan ja urheilun yhä vaativampiin odotuksiin ja kysyntään. Tätä työtä tehdään suomalaisen liikunnan ja urheilun Visio2020 mukaisesti sekä yhteistyössä muiden toimijoiden ja yhteistyöverkoston kanssa.

Seuratoiminnan laadun kehittäminen yhteiskunnan muutoksessa asettaa paljon haasteita ja mahdollisuuksia. Sitoutuminen seuratoimintaan on muuttunut lyhytaikaisemmaksi, mikä vaatii entistä parempaa johtamista sekä tiiviimpää koulutusta ja opastusta.

Vapaaehtoiset ovat edelleen tärkein seuratoiminnan resurssi. Heidän rinnalle tarvitaan päätoimisia palkattuja seuratoiminnan ammattilaisia, kuten toiminnanjohtajia ja valmennuspäälliköitä, varmistamaan vapaaehtoisten jaksaminen.

4.1 Toiminnan painopisteet

Keskeisimmät painopisteet seuratoiminnassa ovat metropolialueen liikunnan ja urheilun toimintaedellytysten kehittäminen paikallistasolla ja osaamisen lisääminen.

1. Metropolialueen liikunnan ja urheilun toimintaedellytysten kehittämiseksi:

- tarjotaan koulutusta ja neuvontaa,
- lisätään yhteistyötä ”palvelukeskuksen” kautta ja
- autetaan verkostoitumisessa.

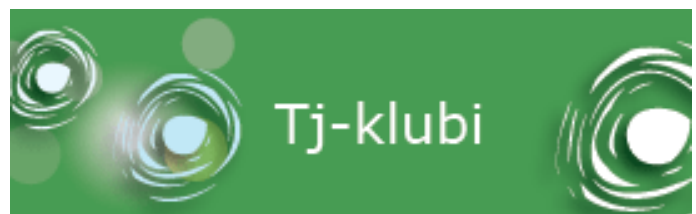
2. Osaamisen lisäämistä toteutetaan:

- varmistamalla, että seuroissa hallitaan perusasiat,

- auttamalla seuratoimijoita tunnistamaan muutostarpeita,
- tekemällä räätälöityjä seurakäyntejä,
- kehittämällä klubien toimintaa,
- olemalla aktiivisesti mukana kehittämässä yhteisiä työkaluja osaamisen lisäämiseksi sekä
- kartoittamalla lajiliittojen tarjontaa ja tarpeita.

4.2 Klubitoiminta

Seurojen ammattimaista toimintaa ESLU tukee Tj-, Pj- ja Vp-klubien avulla sekä tiedottamalla ajankohtaista asioista verkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Tj-klubi on ESLUn alueen seurojen palkatuille päätoimisille hallinnon työntekijöille tarkoitettu keskustelufoorumi, joka koontuu kolme kertaa vuodessa. Kokoukset ovat koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksia.

Pj-klubi on jäsenseurojen puheenjohtajille tarkoitettu maksuton verkostoitumis- ja tapaamisfoorumi, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Pj-klubi tarjoaa mahdollisuuden kohtaamisille, joissa voi vaihtaa ajatuksia ja kokemuksia seuratoiminnan johtamisesta.

Vp-klubi kohderyhmänä ovat alueen seurojen päätoimiset valmennuspäälliköt ja valmentajat. Vp-klubi kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

ESLU tukee, konsultoi ja arvioi seuroja myös haku- ja palkkausprosesseissa. Lisäksi ESLU tukee seuroja ja sen työntekijöitä tekemällä seurakohtaisia konsultatiokäyntejä toivotuista teemoista.

Kunta- ja lajiliittoyhteistyötä kehitetään ja vahvistetaan seurojen toiveiden ja tarpeiden mukaisesti, järjestämällä verkostotapaamisia sekä tilauskoulutuksia. Lisäksi ESLU osallistuu seurakehittäjien verkostotapaamisiin ja tekee seurakehitystyötä yhdessä Valon, lajiliittojen ja alueiden kanssa.

Tavoitteiden saavuttamiseksi yhteistyötä tiivistetään entisestään kuntien, urheilukatemioiden, koulutuskeskusten ja lajiliittojen kanssa.

4.3 Koulutus

ESLU järjestää seuratoiminnan hallinnon Seura-Akatemiakoulutuksia ja seuraseminaareja.

Seurojen puheenjohtajien osaamista kehitetään järjestämällä Pj-klubitapaamisia. Näin vahvistetaan vapaaehtoisten puheenjohtajien kykyä vastata seuratoiminnan laadun kehittämistä.

Tj-klubin tapaamisia järjestetään seurojen päätoimisille hallinnon työntekijöille. Vp-klubin tapaamiset ovat puolestaan tarkoitettu seurojen valmennuspuolen päätoimisten henkilöstön osaamisen lisäämiseksi.

Lisäksi seuroja koulutetaan ja konsultoidaan toiminnan kehittämiseksi järjestämällä tilauskoulutuksia ja tekemällä kyselyjä esimerkiksi Oman Seuran Analyysi-työkalun avulla. Seurakoulutussisältöjä kehitetään yhteistyössä Valon, alueiden ja lajiliittojen kanssa.

Tilauskoulutuksia järjestetään seura-,

lajiliitto- ja kuntakohtaisesti. Tilauksesta järjestetään muun muassa seurojen hallinnon, johtamisen ja kehittämisen räätälöityjä koulutuksia sekä seurakäyntejä.

Kuntien, lajiliittojen sekä seurojen koulutuspyynnöt räätälöidään tapauskohtaisesti toivomusten ja tarpeiden mukaisesti.

ESLU järjestää:

- Seura-Akatemiakoulutuksia kuusi kertaa vuodessa,
- seuraseminaareja kaksi kertaa vuodessa,
- Pj-klubin tapaamisia kaksi kertaa vuodessa,
- Tj-klubin tapaamisia kolme kertaa vuodessa,
- Vp-klubin tapaamisia kaksi kertaa vuodessa sekä
- tilauskoulutuksia, konsultointeja ja sparrauksia.

4.4 Viestintä

Seuratoiminnan tärkeimmät kohderyhmät ovat seurojen puheenjohtajat, hallitukset sekä palkatut työntekijät.

ESLU palvelee seuraverkostoaan välittämällä tietoa ja konsultoimalla ajankohtaisista seurojen toimintaan liittyvistä asioista. Kaikilla seuratoimijoilla on mahdollisuus liittyä haluamiinsa postituslistoihin.

Lisäksi ESLU kertoo seuroille varainhankintamahdollisuuksista esimerkiksi Veikkauksen verkkokumppanuuden kautta.

ESLU toimittaa:

- jäsenseuroille jäsentiedotteen neljä kertaa vuodessa sekä
- Tj-klubilaisille sähköisen TiedonJyvä- uutiskirjeen neljä kertaa vuodessa.

5 Markkinointi ja viestintä

Markkinoinnin ja viestinnän tehtävänä on tukea ESLUn strategisia valintoja ja tavoitteiden toteutumista sekä tuoda monipuolisesti esille ESLUn palveluita ja tarjontaa.

Markkinoinnin ja viestinnän avulla tuodaan esille liikunnan ja terveyden yhteiskunnallista merkitystä lasten, nuorten ja aikuisten liikunnan ja urheilun osalta, sekä kerrotaan toimialojen ajankohtaisista hankkeista.

Markkinointia ja viestintää suunnitellaan ja johdetaan strategian mukaisesti ja osaltaan sitä toteuttaa jokainen ESLUn työntekijä, kouluttaja ja luottamushenkilö.

ESLU seuraa ja on aktiivisesti mukana metropolialueen hankkeissa ja selvityksissä. ESLU toimii tiiviissä yhteistyössä Valon, KKI-ohjelman, kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

5.1 Toiminnan painopisteet

Keskeisimmät painopisteet ovat metropolialueen liikunnan ja urheilun toimintaedellytysten kehittäminen paikallistasolla sekä ESLUn viestintäosaamisen kehittäminen ja monipuolistaminen.

1. Kehittämistä tuetaan:

- ESLUn strategiaa, visiota ja missiota vahvistamalla sekä
- tukemalla toimialojen painopisteitä.

2. Osaamisen kehittäminen kohdistuu:

- markkinointiviestinnän monipuolisuuden lisäämiseen,
- sosiaalisen median laajempaan halluunottoon sekä
- vuorovaikutuksen lisäämiseen asiakkaiden ja lajiliittojen kanssa.

5.2 Toimenpiteet

Markkinointiviestintää tehdään aina harkitusti ja kohdentaen. Kohderyhmille suunnattua markkinointia toteutetaan hyväksi todettuja viestintäkanavia käyttäen sekä toimialakohtaisen viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Markkinointia toteutetaan omalla yhtenäisellä ilmeellä läpi toimialojen. Viestinnällään ESLU tavoittaa tuhansia seuratoimijoita.

Seuraverkostoaan ESLU palvelee tietoa välittämällä ja konsultoimalla muun muassa ajankohtaisissa seuratoimintaan liittyvissä asioissa.

Vuonna 2015 panostetaan:

- viestinnän kehittämiseen sosiaalisessa mediassa,
- tunnettuuden vahvistamiseen ESLUn kohderyhmien, seurojen ja lajiliittojen suuntaan sekä
- viestintästrategian työstöön ESLUn uuden strategian rinnalla.

Juttuideoita tarjotaan harkinnan mukaan myös valtakunnallisille, alueellisille ja paikallisille tiedotusvälineille.

Markkinoinnin ja viestinnän onnistumista mitataan tapauskohtaisesti valituilla eri aikajänteiden mittareilla. Markkinoinnin onnistumista voidaan mitata myynnin kehityksellä tai kampanjakohtaisesti valituilla mittareilla.

Viestinnän tuloksia mitataan puolestaan ESLUn alueellisella urheiluseuratutkimuksella sekä Etelätuuli-verkkolehden lukijatutkimuksella.

Tutkimukset toteutetaan kahden vuoden välein. Alueellinen seuraturkimus tehdään vuoden 2015 keväällä.

5.3 Vuoden 2015 julkaisut

Julkaisu	Kohderyhmä	Julkaisutapa	Määrä
ESLUn verkkosivut	Toiminnasta kiinnostuneet	www.eslu.fi	
Etelätuuli-verkkolehti	Verkkolehden jakelulistalla olevat henkilöt	verkkolehti.eslu.fi	11/vuosi
Jäsentiedote	Jäsenseurat ja -järjestöt	Issuu.com	4/vuosi
Tiedonjyvä	Tj-klubilaiset	sähköinen uutiskirje	4/vuosi
Varhaiskasvatuksen liikunnan aluetiedote	Varhaiskasvatuksen henkilöstö	sähköinen tiedote	2/vuosi
Uutiskirje kouluikäisten liikuttajille	opettajat, aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat	sähköinen tiedote	2/vuosi
Uutiskirje Liikkujan Apteekkeille	Liikkujan Apteekit	sähköinen tiedote	2/vuosi

5.4 Koulutukset

Koulutusten markkinointia jatketaan edellisten vuosien tapaan. Markkinointia tehdään sähköisesti ja kehitystoimenpiteet käsitellään toimialakohtaisesti.

Toiminnan laadullisuutta ja osaamisen tasoa mitataan sähköisillä palautekyselyillä, joita tehdään koulutusten, seminaarien ja tapahtumien osallistujille.

5.5 Sosiaalinen media ja verkkosivut

Markkinoinnissa ja viestinnässä hyödynnetään entistä enemmän sosiaalisen median kanavia.

Facebook mahdollistaa keskustelun ESLUn sidos- ja kohderyhmien kanssa, ja vuoro-vaikutusta pyritään lisäämään entisestään vuoden 2015 aikana.

Vuoden 2014 lopussa ESLUlla on tili seuraavissa kanavissa: Facebook, YouTube, Flickr, Prezi, Wikipedia ja Issuu.com. Uusia tilejä, kuten Instagram tai Twitter, avataan vuoden aikana, jos ne nähdään hyödyllisiksi ESLUn viestinnän ja markkinoinnin kannalta.

Verkkosivuja ylläpidetään sisältöä sää-

nöllisesti tuottaen ja kehittämällä. Verkkosivujen ja Etelätuuli-verkkolehden kävijämääriä seurataan Google Analytics -ohjelman avulla.

5.6 Asiakashallintajärjestelmä, CRM

Vuonna 2012 käyttöön otettu asiakashallintajärjestelmä mahdollistaa entistä paremmin kohdennetun markkinointiviestinnän. Asiakasrekisterissä olevien yhteystietojen ajan tasalla pysyminen vaatii jatkuvaa päivitystyötä. Järjestelmää kehitetään edelleen käyttäjäystävällisempään suuntaan.

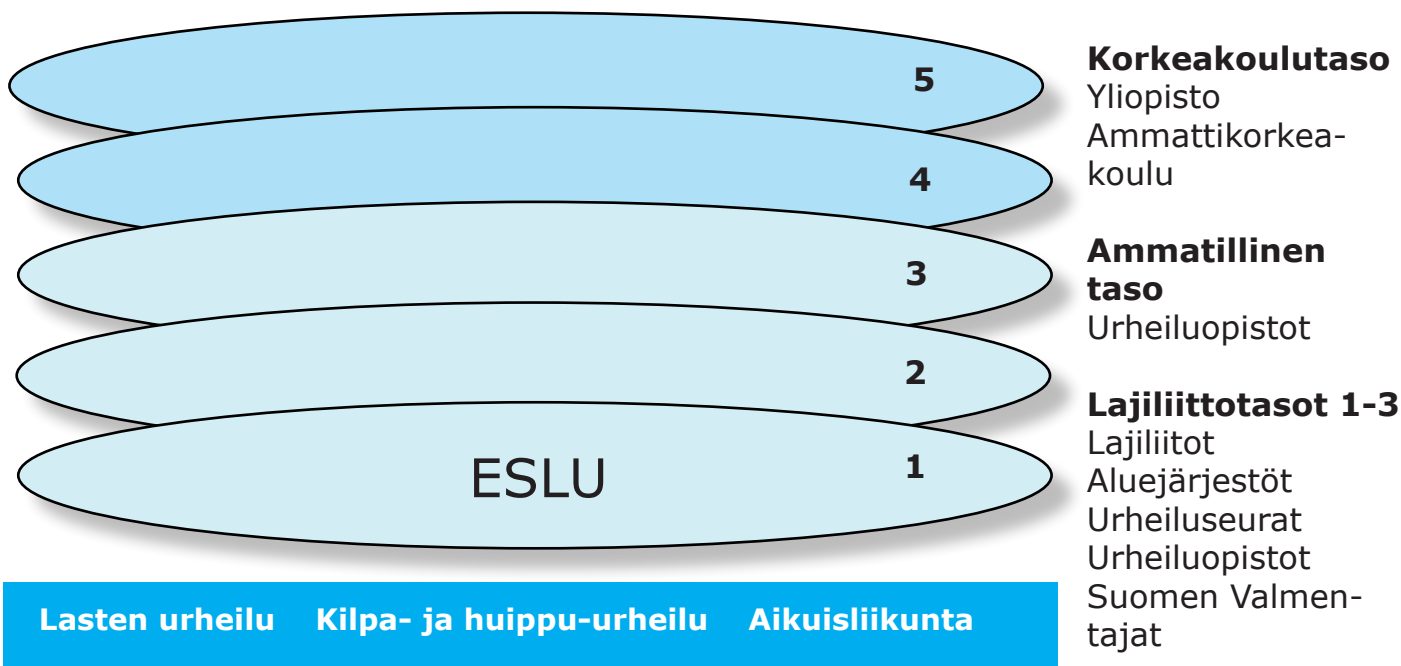
5.7 Helsingin Urheilutoimittajat

Yhteistyötä Helsingin Urheilutoimittajien (HUT) kanssa jatketaan edellisten vuosien tapaan. HUTin jäsenkirje lähetetään sähköisesti noin viisi kertaa vuodessa. ESLU lähettää jäsentiedotteen mukana omat terveisensä toimittajille.

6 Koulutus

1-tason valmentaja- ja ohjaaja-koulutus (VOK)	Lasten ja nuorten päivittäistä liikku- mista tukevat koulutukset
• Kannustava valmentaja ja ohjaaja (3 h)	• Havainnosta liikkeeksi – Lasten motoris- tisten taitojen havainnointi (3 h)
• Ihmisen elinjärjestelmät ja harjoitte- lu (3 h)	• Esiopetusta liikunnan keinoin - toimin- nallista esiopetusta liikkuen (6 h)
• Oppiminen ja opettaminen harjoitus- tilanteessa (3 h)	• Lastentanssin avaimet (3 h)
• Herkkyyskausien huomiointi harjoit- telussa (4 h)	• Lastentanssi matkalla kohti koreografiaa (3 h)
• Liikunnallinen elämäntapa (3 h)	• Leikitellen luistimilla (3 h)
• Taitoharjoittelu (3 h)	• Liikettä pihaleikkeihin (3 h)
• Psykkiset ja sosiaaliset ominaisuu- det harjoittelussa (2 h)	• Liikkujaksi - innosta vähän liikkuvat on- nistumaan (6 h)
• Fyysinen harjoittelu (7 h)	• Liikuntaa pienissä tiloissa (3 h)
• Kasvua ja kehitystä tukeva harjoitte- lu (2 h)	• Nassikkapaini (3 h)
• Valmentajana ja ohjaajana kehitty- minen (2 h)	• Pallotellen (3-6 h)
• Tunne- ja vuorovaikutustaidot val- mennuksessa (2 h)	• Varhaiskasvatuksen liikunnan suosituk- set käytäntöön (6 h)
• Harjoittelun suunnittelu ja arviointi (3 h)	• Rytmikkäästi liikkuen (3 h)
Terve Urheilija -koulutukset	• Seikkailuliikuntaa (6 h)
• Nuoren kasvu ja kehitys (3 h)	• Sujuvasti suksilla (3 h)
• Tytöt ja naiset urheilijoina (3 h)	• Temppuillen taitavaksi (3-6 h)
• Tyypilliset urheiluvammat (3 h)	• Vekaravipellys - liikuntaa alle 3-vuotiail- le (3 h)
Muut teemakoulutukset	• Virikkeitä liikkuviin leikkeihin (3 h)
• Lihashuolto (3/6 h)	• Välkkäri-koulutukset (3 h)
• Urheiluteippauksen perusteet (3 h)	• Toiminnallinen oppiminen (2+ 2 h)
	• Erytystä tukea tarvitseva lapsi liikun- nassa (14 h)
	• Helposti liikkeelle - käytännön liikunta- vinkkejä opettajille (3 h)
	• Koululaiset liikkeelle (6 h)
	• Liikkujaksi - innosta vähän liikkuvat on- nistumaan (6 h)
	• Taitavaksi liikkujaksi - monipuolisuudel- la onnistumisiin (3 h)
	• Liikuntaleikkikoulun ohjaajakoulutus (16 h)
	• Liikuntakerhon ohjaajakoulutus (6 h)
	• Liikunta kouluyhteisön tukena (2-3 h)

Seuratoiminnan hallinnonkoulutus	1-tason ohjaajakoulutus (Liikuttaja)
Seura-Akatemia (3 h)	Liikuttajakoulutukset
• Työ- ja valmentajasopimukset	• Liikunta osana arkea (7 h)
• Turvallisuussuunnitelma	• Kestävyyskunto ja lihashuolto (7 h)
• Talous	• Lihaskunto ja liikehallinta (7 h)
• Seuran pelisäännöt	• Ravitsemuksen startti (7 h)
• Yritysyhteistyö	• Ohjaamisen startti (7 h)
• Rahalliset tukimuodot	• Kuntosalin startti
• Markkinointi ja viestintä	• Sauvakävelyn ohjaaminen
Seuraseminaari	• Kuntonyrkkeilyn ohjaus (7 h)
• Viestintä seurassa	• Toiminnallinen harjoittelu (7 h)
• Seuran johtaminen	• Dynaaminen liikkuvuus (7 h)
• Verotus	• Keppijumpan ohjaaminen
• Talousohjesääntö	Virike- ja teemakoulutukset
• Hyvä hallinto	• Musiikin lukutaito ohjauksessa
Vp-klubi ajankohtaisia aiheita seuran valmennuspäälliköille ja valmentajille	• Yliliikkuvuus ohjauksessa
Tj-klubi ajankohtaisia aiheita seuran palkatuille hallinnon työntekijöille	• Kehonkoostumus ja harjoittelu
Pj-klubi ajankohtaisia aiheita seuran johtamiseen	• Äänenkäyttö ja huolto ohjauksessa

Kuvio 4. Suomalaisen valmentaja- ja ohjaajakoulutuksen rakenne.

7 Hallinto, henkilöstö ja talous

ESLUn ylintä päätösvaltaa käyttää jäsenseurojen ja -järjestöjen edustajista koostuva varsinainen kokous keväällä ja syksyllä.

Hallituksen muodostavat syyskokouksessa kahdeksi kalenterivuodeksi valitut puheenjohtaja ja kymmenen hallituksen jäsentä. Hallitus toimii varsinaisten kokousten päätösten täytäntöönpanijana.

Operatiivisista toiminnoista vastaa toimistohenkilöstö. Operatiivisen toiminnan toimialueita ovat lasten ja nuorten liikunta, aikuisten kunto- ja terveystoiminta sekä seura- ja järjestötoiminta. ESLUn palveluksessa työskentelee 10 henkilöä ja noin 30 oman toimen ohella (oto) työskentelevää kouluttajaa.

Aktiivisten kouluttajien määrä pyritään pitämään kysyntää vastaavalla tasolla. Tämän lisäksi eri hankkeissa ja tapahtumissa käytetään tarvittaessa ulkopuolisia palveluntarjoajia. Näillä ulkopuolisilla ostopalveluilla pyritään kustannustehokkaaseen toimintaan.

ESLUn toimitilat sijaitsevat Olympiastadionilla Helsingissä. Toimintavuoden aikana arvioidaan toimitilatarvetta Olympiastadionin remontin ajaksi.

Vuonna 2015 liikunnan aluejärjestöiden tiivis yhteistyö jatkuu. "Uusia resursseja paikallistason onnistumiseksi" eli UR-PO-hankeella alueilla on yksi yhteinen työntekijä.

Strategia ohjaa ESLUn käytännön toimia ja valintoja. Toiminnan painopisteet arvioidaan vuosittain strategian mukaan. ESLUn päivittää ja uudistaa strategiaa toimintavuonna. Tässä strategiassa huomioidaan myös Suomalaisen liikunnan ja urheilun Visio2020.

ESLU tekee Valon kanssa yhteistyötä yhteisesti sovittujen valintojen pohjalta, jossa ESLU yhdessä muiden aluejärjestö-

jen kanssa on mukana yhteisten asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Alueellisten palvelukeskusten rakentaminen Valon johdolla on käynnissä ja ESLU on mukana prosessissa aktiivisesti. ESLU vastaa yhdessä pääkaupunkiseudun urheilukaupungin Urhean kanssa metropolialueen alueellisen palvelukeskuksen pilottihankkeen vetämisestä. Hanke toteutetaan olemassa olevin resurssein.

ESLUn toimintatapoja ja palvelutuotteita kehitetään edelleen asiakaslähtöisesti. Lisäksi huolehditaan henkilöstön ja asiantuntijaverkoston osaamisen kehittämisestä.

• Talous

Tavoitteena on pitää ESLUn talous edelleen vakaalla pohjalla. Vuoden 2015 talousarvion toimintakulujen yhteissumma on 921 000 euroa. Talousarvio pohjautuu 520 000 euron valtion toiminta-avustukseen.

Perustason koulutukset pidetään hinnoitellaan mahdollisimman edullisina, jotta seurojen osallistumiskynnys koulutuksiin on mahdollisimman alhainen.

Erillisavustuksiin on talousarvioissa budjetoitu KKI -hanke, jonka osuudeksi on arvioitu 20 000 euroa KKI-toiminnan jalkauttamiseen Etelä-Suomessa. Liikunnallisen elämäntavan hankkeeseen on arvioitu 67 000 euroa. Liikkumaan!-hankkeen osuus erillisavustuksista on arviolta 39 000 euroa. Hallitus täsmäyttää talousarvion alkuvuodesta, kun avustuspäätökset vahvistuvat.

ESLUn talousarvio vuodelle 2015	
Varsinainen toiminta	
Tuotot	
• Osanottomaksut	205 000
• Palvelusopimustuotot	25 000
• Muut tuotot	10 000
Tuotot yhteensä	240 000
Kulut	
Henkilöstökulut	
• Palkat ja palkkiot	430 000
• Henkilösivukulut	107 500
Henkilöstökulut yhteensä	537 500
Muut kulut	
• Vuokrat	97 000
• Ulkopuoliset palvelut	64 700
• Matka- ja majoituskulut	89 000
• Materiaalikulut	51 000
• Muut toimintakulut	82 000
Muut kulut yhteensä	383 700
Kulut yhteensä	921 200
Varsinaisen toiminnan kuluja jäämä	- 681 200
Varainhankinta	
Tuotot	
• Jäsenmaksutuotot	35 200
• Sopimustuotot	0
• Ilmoitus- ja mainostuotot	0
Tuotot yhteensä	35 200
Kulut	
• Sopimuskulut	0
• Ilmoitushankintakulut	0
Kulut yhteensä	0
Varainhankinta yhteensä	35 200
Kuluja jäämä	-646 000
Avustukset	
• Valtion toiminta-avustus	520 000
• Erillisavustukset	126 000
Avustukset yhteensä	646 000
Tilikauden tulos	0

8 Lähteet

Kansallinen liikuntatutkimus 2009–2010. Luettavissa: http://slu-fi-bin.directo.fi/@Bin/550e5008ff44f91b6e9765247d64eaeb/1351667750/application/pdf/3244706/Liikuntatutkimus_aikuiset_2009_2010.pdf.

Suomen Kuntaliitto 2010. 1.1.2011 yhdistyvien kuntien uudet nimet. Luettavissa: http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;348;4827;50631;137625;163600. Luettu: 28.10.2010.

SLU 2010. Suomen Liikunta ja Urheilu SLU ry. SLU-yhteisö. <http://www.slu.fi/slu-esitely/slu-yhteiso/>. Luettu: 28.10.2010.

Tilastokeskus 2012. Suomen väkiluku kasvoi eniten 20 vuoteen. Väkiluku sukupuolen mukaan alueittain sekä väestömäärän muutos 31.12.2011. http://www.stat.fi/til/vaerak/2011/vaerak_2011_2012-03-16_tie_001_fi.html. Luettu: 24.10.2012.

Tilastokeskus 2013. Esi- ja peruskouluopetus. <http://www.tilastokeskus.fi/til/pop/index.html>

Uudenmaanliitto. 2013. Aluetalous. <http://www.uudenmaanliitto.fi/tietopalvelut/uusi-maa-tietopankki/aluetalous>

Uudenmaanliitto 2010. Koko Uudenmaan maakuntaohjelma 2011–2014. Metropolimaakunnan toimintaympäristö ja muutosilmiöt. Uudenmaan liiton julkaisuja E 110 – 2010. Helsinki.

Valo 2014. Eettiset periaatteet. <http://www.sport.fi/arvokeskustelu/eettiset-periaatteet>